

Sprawozdanie z działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej
przy Towarzystwie Pomocy Głuchoniewidomym
za okres 01.01.2009 – 31.12.2009

1. Pracownie i zajęcia dodatkowe w WTZ.

2. Zajęcia ponadprogramowe.

3. Rada programowa WTZ.

4. Wyniki i wnioski sporządzonej w 2009 r. ankiety dla opiekunów i uczestników WTZ.

W 2009 roku na zajęcia Warsztatu, przeznaczonego na 20 uczestników, uczęszczało 20 uczestników (miesiące styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień). Miesiąc lipiec był miesiącem urlopowym w WTZ.

Uczestnicy WTZ posiadają orzeczenia Zespołu ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności i skierowania do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Uczestnicy warsztatu to osoby o znacznym (i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu dysfunkcji narządu wzroku z dodatkowymi schorzeniami oraz z powodu innych dysfunkcji.

Na 20 uczestników u 20 osób występują schorzenia sprzężone.

1. PRACOWNIE I ZAJĘCIA DODATKOWE W WTZ

Zajęcia na warsztatach prowadzone są w czterech grupach terapeutycznych w oparciu o ramowy program rehabilitacji oraz opracowywane corocznie indywidualne programy rehabilitacji, dostosowane do potrzeb i możliwości uczestnika. Każda grupa terapeutyczna liczy 5 uczestników, którzy pracują pod kierunkiem instruktora terapeuty.

Obecnie w Warsztatach prowadzone są cztery pracownie: 1. **zaradności osobistej i umiejętności społecznych**, 2. **rękodzieła i plastyczna**, 3. **rzemieślnicza i malarstwa** oraz 4. **k.o. i rekreacji**.

1. Pracownia zaradności życiowej i umiejętności społecznych.

Instruktor terapii zajęciowej Joanna Ostaniewicz

Uczestnicy tej pracowni przygotowywani są do samodzielnego wykonywania czynności życiowych, uczą się także zasad i norm społecznych, tzw. zaradności osobistej. Nauka obejmuje: prowadzenie gospodarstwa domowego, czyli gotowania, sprzątanía, prania, robienia zakupów pod kątem treningu ekonomicznego. Istotnym elementem kształcenia jest również wpajanie dbałości o higienę osobistą. Codziennie prowadzone są ćwiczenia orientacji przestrzennej, czyli poruszania się w przestrzeni siedziby WTZ, w ruchu ulicznym, posługiwania się białą laską lub chodzenia z przewodnikiem, korzystania ze środków komunikacji miejskiej. Uczestnicy uczą się korzystania z informacji uzyskiwanych za pośrednictwem słuchu, dotyku i węchu oraz istniejących nieraz możliwości odbioru wzrokowego. Poznają rodzaje urządzeń kuchennych i sprzętu gospodarstwa domowego, uczą posługiwania się sprzętem tradycyjnym i brajlowskim, (np. czujniki cieczy, wagi brajlowskie). Zdobywają umiejętności bezwzrokowych technik wykonywania zabiegów higienicznych i kosmetycznych. W ramach kształcenia umiejętności społecznych podopieczni pod okiem instruktorki – psychologa uczą się zachowania i radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych, uczą się dyscypliny i porządku.

2. Pracownia kulturalno-oświatowa i rekreacyjna – komputerowa i teatralna

Instruktorzy terapii zajęciowej Jerzy Dzióbek i Magdalena Orlikowska

Zakres zajęć obejmuje m.in. naukę pisma brajla, pisanía na maszynie brajlowskiej, ćwiczenia manualnych sprawności na kubarytmach, ale i gry planszowe, domino i puzzle. Zajęcia k.o. i rekreacji mają wpływać na rozwój intelektualny uczestników, wzbudzać zainteresowanie literaturą i prasą, ich głównym celem jest aktywizacja i motywowanie do dalszej nauki. Prowadzona w pracowni p. Dzióbka nauka obsługi komputera pozwala na korzystanie z osiągnięć techniki w codziennym życiu, uzyskiwanie informacji z Internetu, pisanie tekstów i czytanie książek. Organizowane wycieczki i spacerów wyrabiają samodzielność uczestników w zakresie orientacji przestrzennej, poznawania nowego środowiska, uczą posługiwania się białą laską. Zajęcia typu gry i zabawy ruchowe, gry planszowe: szachy i warcaby, rozrywki umysłowe i taniec są ważnym elementem w rehabilitacji osób niewidomych, likwidują lub zmniejszają odruchy – tzw. blindyzmy, poprawiają sylwetkę i ogólną sprawność fizyczną. W ramach warsztatów organizowane są wspólne spotkania z okazji imienin, świąt i uroczystości okolicznościowych, w czasie których uczestnicy mają okazję do integracji ze środowiskiem, przezwycięzania oporów psychicznych /skłonność do introwertyzmu/ oraz

poznają sens i wagę organizowania podobnych spotkań. W pracowni prowadzonej w drugiej połowie miesiąca przez Magdalenę Orlikowską zajęcia nastawione są na wprowadzanie umiejętności społecznych i aktywizujących grupę w terapii z elementami teatru. Do zajęć wprowadzono ćwiczenia „żywego słowa”, usprawniające i kształtujące pamięć i dykcję, rozwijające podejmowanie własnej inicjatywy i kreatywność uczestnika. Przygotowywane są spektakle, w grudniu powstały dwa słuchowisko w Radio Gdańsk na podstawie „Opowieści wigilijnej” Karola Dickensa, z premierą 25 grudnia, a także „Śluby panieńskie czyli seksmisja” pokazywane podczas Wigilii 16 grudnia i wernisażu w CSW Łaźnia „Z czterech ścian do świata” 18 grudnia.

3. Pracownia zajęć plastycznych i rękodzieła artystycznego

Instruktor terapii zajęciowej Agnieszka Batura-Baturewicz

Zakres pracy obejmuje: naukę rękodzieła artystycznego, wprowadzanie elementów krawiectwa, a także szeroko pojęte zajęcia plastyczne. Celem kształcenia jest przede wszystkim wyrabianie w podopiecznych sprawności manualnej, pozwalają na rozwijanie konkretnych zamiłowań uczestników i ich zdolności. Zdobywanie zdolności do autoekspresji emocjonalnej za pomocą różnych środków wyrazu plastycznego oraz rozwijanie umiejętności twórczego wykonywania prac plastycznych oraz odchodzenia od schematów. Nauka poprzez arteterapię znacznie uwrażliwia uczestników WTZ na estetykę i piękno. Uczestnicy wykonują wyroby z papieru, makramy, wyszywają, szyją, rysują, malują, itp.. Wykorzystywane są tu różne techniki i prace i materiały, w zależności od stopnia niepełnosprawności uczestnika.

4. Pracownia rzemieślnicza i malarstwa

Instruktor terapii zajęciowej Bernadeta Rzeczkowska

Zakres zajęć obejmuje: zapoznanie uczestników ze sprzętem i narzędziami, używanymi w pracowni, szlifowanie, piłowanie, sklejanie i lakierowanie drewna, wykonywanie drobnych napraw sprzętu, wykonywanie różnych form i elementów drewnianych. Prowadzona jest również nauka manufaktury wyrobów ze sznurka, z papieru (łabędzie i wazony) i innych materiałów. Wykonywane są prace dla produkcji w ramach nauki zawodu /próby pracy/, dzięki czemu uczestnicy nabywają umiejętności, które są potrzebne w pracy zawodowej (m.in. układanie kabelków do montażu ochron słuchu). Celem zajęć jest rozwijanie, kreacja i stymulacja sprawności manualnych, nauka i poznawanie przedmiotów i narzędzi oraz różnych rodzajów surowców i materiałów. Do zajęć wprowadzono naukę elementów malarstwa i rysunku (różnorodne techniki i materiały: pastele, kredki ołówkowe i świecowe, farby i lakiery, różne powierzchnie). Celem prowadzonej arteterapii jest rozwijanie wyobraźni oraz aktywności twórczej, uwrażliwienie na piękno, pobudzenie do ekspresji fantastycznej

podczas pracy, ale przede wszystkim wzmacnianie wiary we własne umiejętności, uwalnianie od zahamowań.

Różnorodność zajęć pozwala na ocenę przydatności i zdolności uczestnika do odpowiedniej pracy oraz stopnia opanowania umiejętności niezbędnych do podjęcia pracy zawodowej.

W WTZ prowadzone są **zajęcia rekreacji ruchowej** – codzienna gimnastyka pod kierunkiem specjalistki ds. fizjoterapii, Anny Bagniewskiej. Zgodnie z programem zajęcia usprawniają uczestników poprzez gimnastykę rekreacyjną, gimnastykę indywidualną i grupową, przygotowane zawody i zajęcia sportowe, gry i zabawy ruchowe na sali gimnastycznej i w terenie. Dodatkowo dwa razy w tygodniu odbywają się **spotkania i sesje, indywidualne spotkania z psychologiem** Dorotą Nasiłowską-Karpińską.

2. ZAJĘCIA PONADPROGRAMOWE

- w ciągu całego roku odbywały się wyjścia w celu kształcenia umiejętności orientacji przestrzennej oraz zajęcia treningu ekonomicznego, m.in. do Parku Oliwskiego, Parku przy al. Zwycięstwa, na Starówkę Gdańską, nad morze w Jelitkowie;
- w ciągu całego roku odbywały się spotkania integracyjne z grupami z zewnątrz, zabawy taneczne podczas karnawału i ostatek organizowane przez Stowarzyszenie Razem Raźniej i TPG, wernisaż prac, występy zespołu teatralnego, zebrania Polskiego Związku Niewidomych; organizowano w WTZ dni imieninowe;
- trójka uczestników odbywała kursy wyjazdowe organizowane przez PZN, kurs Caritas, dwie uczestniczki brały udział w szkolenia i spotkaniach Pomorskiej Jednostki Wojewódzkiej TPG;
- w styczniu odbywały się raz w tygodniu zajęcia języka angielskiego, naukę kontynuowano od października do końca grudnia;
- w lutym (1 kwiecień – 30 października) rozpoczęły się cotygodniowe zajęcia w projekcie Zewnątrz-Wewnątrz w Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia” w Gdańsku, przy ul. Jaskółczej 1 – warsztaty plastyczne i zwiedzanie bieżącej galerii prowadzone m.in. przez Mikołaja Jurkowskiego, Annę Kozłowską, z pomocą terapeutów pracujących w WTZ; zwiedzanie Galerii Fotograficznej Oddziału Muzeum Narodowego, wysłuchanie prelekcji kustosa wystawy na temat Gdańska. Zajęcia w siedzibie CSW Łaźnia połączone ze zwiedzaniem wystawy Eduardo Kaca.

- w marcu przygotowano przedstawienie walentynkowego z pokazem dla grupy z Domu Środowiskowego „Przystań”;
- zajęcia w Galerii Pionowa w Gdańsku – organizator CSW Łąźnia, warsztaty teatralne z Katarzyną Pastuszką – teatr Amareya w siedzibie WTZ,
- zajęcia w Muzeum Narodowym w Gdańsku - organizator CSW Łąźnia, zajęcia ceramiczne w siedzibie WTZ
- wyjście do kina w dwóch grupach: na film „Popiełuszko” lub według wyboru uczestnika film pt. „Kochaj i tańcz”;
- kwiecień - odwiedziny Piotra Michalkiewicza w szpitalu, zorganizowane przez grupę prowadzoną przez Bernadetę Rzeczkowską;
- przygotowanie wspólnej uroczystości Śniadania Wielkanocnego;
- przygotowywanie przedstawienia pt. „Mały Książę”;
- zwiedzanie Katedry Oliwskiej i wysłuchanie koncertu organowego, zwiedzanie wystawy „Jak to ze lnem było?” w Muzeum Etnograficznym w Gdańsku Oliwie – projekt warsztatów „Zewnątrz-wewnątrz”. Cel: zdobycie wiedzy na temat produkcji lnianych tkanin od rękodzieła ludowego po czasy współczesne;
- zajęcia plastyczne w siedzibie WTZ – projekt warsztatów „Zewnątrz-wewnątrz”, warsztaty teatralne z grupą Amareya;
- Maj - zwiedzanie wystawy „Drogi do wolności” w Gdańsku – projekt warsztatów „Zewnątrz-wewnątrz”- współorganizator CSW Łąźnia;
- wizyta Koła Psychologicznego z X Liceum Ogólnokształcącego z Gdyni;
- udział w wykładzie pt. „Średniowieczne i nowożytne kronikarstwo gdańskie i oliwskie” w auli Wydziału Historycznego UG, przy ul. Wita Stwosza 55;
- próby do spektaklu „Mały książę”;
- warsztaty teatralne z Teatrem Amareya - projekt warsztatów „Zewnątrz-wewnątrz”- współorganizator CSW Łąźnia;
- 12.05 – zwiedzanie wystawy w Pałacu Opatów - projekt warsztatów „Zewnątrz-wewnątrz”- współorganizator CSW Łąźnia.;
- 13.05 – warsztaty z doradcą zawodowym Kamilą Skalską, psychologiem Punktu Poradnictwa dla Osób Niepełnosprawnych Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych Oddział Pomorski w Gdańsku;
- 15.05 – wspólne świętowanie dnia 14-tych urodzin WTZ – spotkanie w kawiarni Delfin w Gdańsku Oliwie;
- zajęcia hipoterapii na Hipodromie w Sopocie/ prowadząca mgr Agnieszka Jaszewska;

- w poniedziałki od początku maja prowadzone są u nas dwugodzinne zajęcia z orientacji przestrzennej (bezpłatnie) przez p. Hannę Mazur z PZN w Gdańsku;
- Czerwiec - wyjazd na Paraolimpiadę do Miechucina koło Chmielna – udział w zawodach wszystkich uczestników i kadry;
- „Dotknąć sztuki...” Wielki finałowy wernisaż Projektu „Zewnątrz-wewnątrz” w Tesco w Gdańsku Chełmie – pokazy performance, spektakl wokalnie-taneczny „Nie wydawaj!” grupy uczestników WTZ, występy gościnne grupy tanecznej z X LO w Gdyni. Warsztaty „Zewnątrz-wewnątrz” 2 lutego -16 czerwca 2009 r. ;
- 30.06 - uroczystość zakończenia zajęć WTZ przed wakacjami (miesiąc lipiec), pokaz premierowy spektaklu „Mały książę”, rozdanie dyplomów;
- Sierpień - wyjścia: spacer nad brzegiem morza w Jelitkowie, odwiedziny uczestnika Piotra Michalkiewicza w schronisku dla bezdomnych w Gdańsku Olszynie,
- wyjście do ZOO;
- 28.08 – wycieczka tramwajem wodnym do Sobieszewa;
- 7 - 8 wrzesień – wycieczka do Gniewu – 1 nocleg na zamku, uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych: „Żywa lekcja historii”, warsztaty dawnych rzemieślników, zwiedzanie zamku z przewodnikiem, ognisko na dziedzińcu zamkowym, spacer nad Wisłę, zwiedzanie zabytkowego Kościoła św. Mikołaja, zwiedzanie miasta;
- 9.09 – uczestnictwo w zebraniu członków PZN Okręg Pomorski;
- 10.09 – spotkanie z reporterami Radia Gdańsk w siedzibie WTZ;
- 14.09 – uczestnicy WTZ widzami widowiska „Aktorzy przyjechali” w reż. Andrzeja Wajdy na Długim Targu;
- 14.09 – uczestnictwo dwóch pracowników WTZ (Jerzy Dzióbek – autor prelekcji na temat niepełnosprawności, Dorota Nasiłowska) w konferencji szkoleniowej pt. „Przemoc wobec osób niepełnosprawnych” w Sopocie;
- 14.09 – wyjście na godz. 18 chętnych uczestników (7 osób niewidomych) w projekcji z audiodeskrypcją, filmie „Nigdy nie mów nigdy” (w reż. W. Pacyny, 2009 r.) pokazywanym na Festiwalu Filmów Fabularnych w Gdyni;
- 15.09 – wyjście w ramach projektu „Zewnątrz-wewnątrz” z Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia” - zwiedzanie Galerii Miejskiej, Galerii Fotograficznej i zajęcia plastyczne - ceramiczne w CSW „Łaźnia”;
- 18.09 – spotkanie z doradcą zawodowym w siedzibie WTZ - rozmowa, wypełnianie formularzy do pośrednictwa pracy w POPON-ie;
- 22.09 – zwiedzanie Radia Gdańsk ;

- 23.09- rozpoczęcie malowania kuchni – w ramach zajęć pracowni plastycznych (czas pracy do 29.09)
- 24.09 – wyjście chętnych uczestników z opiekunami na giełdę pracy organizowaną w CKU w Gdańsku;
- 25.09 – zwiedzanie galerii ceramicznej Izabeli Moroz-Janiszewskiej;
- 28.09 – audycja radiowa z reportażem z Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Towarzystwie Pomocy Głuchoniewidomym w Radiu Gdańsk, autorką reportażu red. Iwona Borawska;
- Październik - przygotowania do udziału w festiwalu „Poza – pozy”;
- wyjście na kręgle;
- 26.10 – udział w Festiwalu twórczości osób niepełnosprawnych „Poza-pozy” w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku (w roli uczestników i prawdopodobnie twórców plastycznych i teatralnych – spektakl wokalny-taneczny „Nie wydawaj” przygotowany wspólnie z Teatrem Amareya); wyróżnienie;
- Listopad - wyjście do Parku Technologicznego w Gdyni, interakcyjna wystawa naukowa;
- przygotowania do wernisażu w ramach projektu „Zewnątrz-wewnątrz” w Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia” w Gdańsku;
- Grudzień - 7.12 – „Uczestnicy WTZ przy TPG dla innych” wspólne obdarowanie prezentem mikołajkowym dzieci Domu Dziecka im. Janusza Korczaka; przekazanie prac na aukcję WOŚP. Cykl „Uczestnicy WTZ przy TPG dla innych” powinien pozostać nieodłącznym zadaniem uczestników rehabilitacji zawodowej i społecznej w naszym warsztacie. Nawiązujemy współpracę z różnymi ośrodkami „ku wzajemnej pomocy”. Bezinteresowna działalność uczestników WTZ, prowadzona z myślą dla innych jest ważną alternatywą dla często egoistycznych działań i zachowań uczestników, skupiających się na rzecz poprawy własnej sytuacji.
- 16.12 – uroczystość wspólnej Wigilii w rodzinie WTZ – premiera spektaklu „Śluby panińskie czyli seksmisja”;
- 17.12 - wizyta w Radio Gdańsk - nagrywanie słuchowiska pt. „Opowieść wigilijna” w profesjonalnym studio nagrań;
- 18.12 – dzień wernisażu w ramach projektu „Zewnątrz-Wewnątrz” w Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia” w Gdańsku pt. „Z czterech ścian do świata”.
- 25.12 – premiera słuchowiska „Opowieść wigilijna” na antenie Radio Gdańsk

3. RADA PROGRAMOWA WTZ

W Warsztacie działa **Rada Programowa**, w skład której wchodzi pracownicy warsztatu: kierownik – **Agata Kirol** (wykształcenie: polonistyka, surdoflopedagogika), 4 instruktorów terapii zajęciowej – **Agnieszka Batura-Baturewicz** (studium terapii zajęciowej), **Joanna Ostaniewicz** (psychologia, pedagogika specjalna), **Bernadeta Rzeczkowska** (pedagogika specjalna – resocjalizacja, pedagogika ogólna, oligofrenopedagogika), **Jerzy Dzióbek** (przygotowanie pedagogiczne), **Magdalena Orlikowska** (psychologia), psycholog – **Dorota Nasiłowska**, specjalista do spraw rehabilitacji – **Anna Bagniewska** (fizjoterapeutka). Rada Programowa opracowuje indywidualne programy rehabilitacji dla wszystkich uczestników raz w roku oraz oceny indywidualnych efektów rehabilitacji przy udziale uczestnika i jego opiekuna. Rada programowa dokonuje oceny wydatkowania przez uczestników środków na trening ekonomiczny, raz w miesiącu są one protokołowane. Ponadto rada codziennie organizuje tzw. odprawy, dotyczące planu zajęć, spraw bieżących związanych ze sprawowaniem uczestników, pomysłów i wolnych wniosków itp., przynajmniej raz w miesiącu odbywają się protokołowane spotkania rady programowej.

4. WYNIKI I WNIOSKI SPORZĄDZONEJ W 2009 R. ANKIETY DLA OPIEKUNÓW I UCZESTNIKÓW WTZ

Ocena pracy Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Towarzystwie Pomocy Głuchoniewidomym w Gdańsku. Analiza ankiety wykonanej w miesiącach sierpniu i wrześniu 2009 r. wśród opiekunów i uczestników WTZ.

* Tabela z wynikami ankiety

Numer pytania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Przyznane oceny (18 ankiet)	4	2	4	3	4	1	4	4	3	-	4	3	3	4	Mb*	3	3	6	3	2	3	4	4	-	4	mb	2	+	3	
	5	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	3	3	4	Mb	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	Tak	4	-	4
	4	1	4	1	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	Mb	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	Tak	1	-	4
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	6	Tak	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	Tak	-	-	6
	4	5	4	1	5	4	5	3	3	3	4	4	-	4	Tak	3	5	3	-	5	4	5	3	4	3	Tak	2	-	4	
	4	4	5	3	3	5	6	5	5	4	6	5	5	6	Mb	5	5	3	5	5	5	6	6	5	4	Nie	2	-	5	
	5	5	6	6	6	6	6	6	6	5	6	5	6	6	Tak	6	6	6	5	5	6	5	6	5	4	Tak	4	-	6	
	6	5	4	-	5	3	5	5	5	-	5	5	5	5	Mb	5	5	5	5	5	5	5	5	-	4	Tak	4	-	5	
	5	5	4	5	5	5	5	5	5	6	4	5	5	5	Tak	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	Mb	5	-	4	
	5	6	5	6	6	5	6	6	6	4	3	6	6	6	Tak	6	6	5	6	5	6	5	6	5	6	Mb	5	-	6	
	3	4	5	-	5	3	6	6	6	-	5	4	5	5	Tak	5	6	4	4	5	3	4	4	4	4	Mb	4	-	-	
	6	6	6	3	4	5	4	5	5	5	6	5	6	6	Tak	5	5	5	6	5	6	6	6	6	5	Tak	4	-	5	
	6	5	-	3	5	5	5	5	4	5	4	4	3	Mb	3	6	5	4	5	5	4	4	5	5	Mb	2	-	3		

	5	4	5	-	3	4	6	5	6	4	5	4	6	6	Tak	3	6	6	3	4	5	5	4	4	4	Tak	3	-	5
	3	4	4	4	5	5	4	6	4	4	5	6	4	6	Tak	3	3	5	5	5	6	5	5	3	4	Tak	4	-	3
	2	2	2	2	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	tak	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Mb	3	-	2
	5	4	4	2	2	4	6	5	5	2	6	3	5	4	Tak	4	4	6	4	5	5	4	4	4	4	Tak	3	-	4
	6	6	6	1	6	5	6	5	5	4	6	3	3	6	Mb	4	5	6	4	4	5	6	3	3	4	Tak	4	-	4
Średnia ocen	4,6	4,4	4,6	3,3	4,5	4,3	5,1	4,9	4,8	4,1	4,8	4,3	4,5	4,9		4,2	4,8	4,8	4,2	4,5	4,7	4,8	4,5	4,4	4,3		3,3	-	4,3

* „mb” - może być

Analiza ankiety

Ankietę wypełniło 18 osób, opiekunów uczestników WTZ. Ankietowani najczęściej udzielali odpowiedzi w postaci zakreszenia oceny, wyjątkowo podawano uwagi lub propozycje. Tylko jedna odpowiedź została oddana na pytanie nr 28 („Inne aspekty pracy WTZ.”). W odpowiedziach uwzględniono skalę od 1 – 6 punktów (1- źle, 2 – miernie, 3 – przeciętnie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze, 6 – celująco). Kolejne aspekty pracy WTZ oceniono w następujący sposób. Najniżej oceniono dowóz uczestników, ze względu na brak sprawnego samochodu oraz współpracę rodziców na rzecz poprawy programu i organizacji pracy WTZ (średnie ocen 3,3). Najwyżej oceniono zajęcia w pracowni plastycznej i rękodzieła artystycznego prowadzone przez Agnieszkę Batura-Baturewicz (średnia ocen 5,1). Omówienie odpowiedzi na kolejne pytania ankiety:

1. Lokalizacja WTZ – odpowiedzieli wszyscy ankietowani, średnia ocen to 4,6.
2. Godziny pracy WTZ - odpowiedzieli wszyscy ankietowani, średnia ocen to 4,6.
3. Ilość przerw podczas zajęć (dwie) – odpowiedziało 17 ankietowanych, średnia ocen to 4,6.
4. Dowóz uczestników - odpowiedziało 15 ankietowanych, średnia ocen to 3,3.
5. Wycieczki - odpowiedzieli wszyscy ankietowani, średnia ocen to 4,5.
6. Opieka psychologiczna – zajęcia z psychologiem – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,3.
7. Zajęcia w pracowni plastycznej i rękodzieła artystycznego - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 5,1.
8. Zajęcia w pracowni zaradności życiowej i umiejętności społecznych. - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,9.
9. Zajęcia w pracowni rzemieślniczej i malarstwa. – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,8.
10. Zajęcia w pracowni komputerowej. - odpowiedziało 15 ankietowanych, średnia ocen to 4,1.
11. Zajęcia w pracowni k.o. i rekreacji z zajęciami teatralnymi. – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,8.
12. Nabywanie nowych umiejętności i doświadczeń. - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,3.

13. Wykorzystanie zdolności i umiejętności uczestników podczas zajęć. – odpowiedzi udzieliło 17 ankietowanych, średnia ocen to 4,5.
14. Profesjonalizm i kwalifikacje pracowników WTZ. – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,9.
15. Potrzeba wprowadzenia nowych pracowni, nowych zajęć, np. pracowni ceramicznej. – - odpowiedziało 18 ankietowanych, padło 7 odpowiedzi „może być”, 11 „tak”
16. Organizowanie spotkań integracyjnych i uroczystości okolicznościowych. – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,2.
17. Zajęcia dodatkowe – w projekcie „Zewnątrz-wewnątrz” w Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia”. - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,8.
18. Zajęcia teatralne z teatrem Amareya. - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,8.
19. Spełnienie oczekiwań uczestników wobec zajęć WTZ. – odpowiedzi udzieliło 17 ankietowanych, średnia ocen to 4,2.
20. Nastrój i samopoczucie podopiecznych po powrocie z zajęć WTZ do domu. - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,5.
21. Kontakt z pracownikami WTZ z opiekunami uczestników. – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,7.
22. Zarządzanie Warsztatem Terapii Zajęciowej. - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,8.
23. Efekty rehabilitacji społecznej w WTZ. – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,5.
24. Efekty rehabilitacji zawodowej w WTZ. - odpowiedziało 16 ankietowanych, średnia ocen to 4,4.
25. Program rehabilitacji fizycznej – zajęcia ruchowe i fizjoterapeutyczne. - odpowiedziało 18 ankietowanych, średnia ocen to 4,3.
26. Potrzeba zajęć hipoterapii, basenu, itp. – odpowiedzi udzieliło 18 ankietowanych, padło 6 odpowiedzi „może być”, 1 „nie”, 11 „tak”.
27. Współpraca rodziców na rzecz poprawy programu i organizacji pracy WTZ. - odpowiedziało 17 ankietowanych, średnia ocen to 3,3.
28. Inne aspekty pracy WTZ. – padła tylko jedna odpowiedź i brzmiała „Mniej doceniani uczestnicy z mniejszą sprawnością umysłową na korzyść sprawniejszych.”
29. Program i organizacja pracy Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Towarzystwie Pomocy Głuchoniewidomym (ocena ogólna). – odpowiedzi udzieliło 17 ankietowanych, średnia ocen to 4,30.